

Overweging ter gelegenheid van moederdag bij Galaten 4 en 5.

Een paar maanden geleden werden we in een dienst aangespoord om veel te “moederen”; dat doet God ook, moederen, en zelfs mannen kunnen het, zei de voorgangster. Dus ben ik, om deze moederdag niet te hoeven beperken tot het vrouwelijke volksdeel en dan nog met kinderen, op zoek gegaan in de bijbel en kwam uit bij de brief van Paulus aan de Galaten. In hoofdstuk vier en vijf vindt Paulus zich enorm op over die Galaten, die naar zijn idee hun vrijheid hebben opgegeven door weer allerlei religieuze regels te volgen, over wat een Christen wel of niet moet doen om kind van God te zijn. Zo keer je de hele wereld om, was zijn eigen ervaring geweest; het begint juist andersom, je bent al kind van God, en niet omdat je iets doet of denkt wat je moet doen of denken. Ze hebben dat jandorie zelf meegemaakt, die vrijheid, dat het ging stromen, het goede leven. Hoe kunnen ze dat nu weer te grabbel gooien. En dan gebruikt hij voor wat hij voelt dat beeld van een barende vrouw. “Ik doorsta telkens weer barensweeën om u”.

Paulus een moeder! Ik had Paulus altijd als een puur mannelijke theoloog gezien. Kennelijk een vooroordeel! Die gemeenteleden in Galatië worden maar niet geboren. En hij, als een echte zij, maar persen. Je moet een beeld nooit te ver doorvoeren, daarom vraag ik maar niet hoe dat precies zit, met God die toch hun vader is, en nu Paulus als moeder. Wat Paulus bedoelt is wel duidelijk. Hij wil zo graag dat ze echt leven krijgen, zoals een moeder dat wil. En hij wil het ze geven, maar het is een wonderlijk geven, hij kan ze ook weer niet dwingen. Grijpt hij daarom naar dat moederbeeld: het gezaaide leven een eigen plek en vrijheid geven? Om te voorkomen dat Paulus en ik als twee borrelende mannen gaan wijspraten over het wezen van de verlossing als een baren, heb ik het gevraagd aan degene hier in huis die het wel zelf heeft meegemaakt. En die zei: het is proberen te surfen op de golven, meegaan in de kracht die je dreigt te overspoelen en dan gebeurt het. Zoiets, en ik denk toch als man dat ik er iets van begrijp, want dit voel je in ieder creatief proces.

Ook in het schrijven van dit stukje bij voorbeeld. Het moet eruit, ik moet niet steeds weglopen om koffie te halen, me dan in elk geval weer helemaal erin begeven en me concentreren en dan gebeurt het hopelijk. Anders weer proberen.

Maar dat lukt moeder Paulus dus niet zo goed. Heeft hij er te weinig vertrouwen in? Hij begint zelfs te schelden aan het eind. En wordt een beetje grof tegen die mensen die besnijdenis een kerkelijke voorwaarde vinden. Als die toch dat mes daarvoor in hun handen hebben, zegt Paulus, laten ze dan zichzelf maar castreren (5:12). Ik weet niet of dat de beste houding bij een bevalling is. Hoe dwingender hij wordt, hoe moeilijker het gaat. En toch moet geloof, moet een gelovige, geboren worden, zoals Jezus zei in zijn gesprek met Nicodemus. En Paulus heeft het zelf nota bene meegemaakt. Het gaat om een wonderlijk proces. Goed om te overdenken op een moederdag.

Maar ik wil het zo graag, hoor ik Paulus zeggen, het is toch afschuwelijk als de kerk telkens weer zijn vrijheid vergooit om afhankelijk te worden van regels. En dat maakt hem dan weer zo sympathiek. En ik herken de moeite die het kost om de juiste balans te vinden tussen vasthoudendheid en loslaten.